Dosar nr. 2p/s- 52/24

HOTĂRÂRE
În numele Legii

28 martie 2024 *****

Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Instanța de judecată compusă din:
Președintele ședinței, judecător Russu Natalia
Grefier Poiată Valeria

Cu participarea:
Petiționarii *****
Reprezentantul petiționarilor, avocatul Cotruță Artur,
Reprezentantul persoanei fizice, avocatul Cortac Nicolae,

Nu s-a prezentat:
Reprezentantul Primăriei or. *****, *****

examinând în şedinţă de judecată, în procedură specială, cauza civilă intentată la cererea petiționarilor ***** prin intermediul reprezentantului, avocatul Cotruță Artur, persoana interesată Primăria or. *****, *****, privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privința persoanei fizice *****

constată:

Argumentele participanților în proces

1. Prin cererea înregistrată pe rolul instanței la 19 ianuarie 2024, sub nr. 05-3/2-2715, petiționarii ***** și ***** au solicitat instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privința cet. ***** pe un termen de 10 ani, prin desemnarea Alei Balan în calitate de tutore, iar *****, în calitate de tutore supleant.
2. În motivarea cererii, învederează petiționarii că, *****, a.n. *****, este mama persoanei fizice **********. Relevă că, conform concluziilor Raportului de Expertiză Extrajudiciară nr. 202335A08I8 din 18 decembrie 2023 întocmit de expertul judiciar ***** din Cadrul Centrului de Medicină Legală s-a stabilit că: 1) expertizata *****suferă de maladie psihică cronică: ”*Retard mental profund în urma Paraliziei Cerebrale Infantile”,* care deteriorează, profund multiple funcții corticale superioare, și anume memoria, gândirea, orientarea, înțelegerea,

analiza, sinteza, deci funcțiile intelectual- mnestice, cognitive, psihocomportamentale și emoționale; 2) numita *****ca urmare a maladiei psihice cronice nu poale conștientiza acțiunile sale, nu este aptă de a exprima deliberat voința sa în aprobarea decizională, conform stării psihice *necesită supraveghere si îngrijire permanentă, este strici necesar asistarea sau reprezentarea persoanei la încheierea actelor juridice atât patrimoniale, cât și cu caracter personal, ea având discernământul psihic abolit în totalitate;* 3)Reieșind din starea psihică cet. *****la momentul actual nu este aptă de a participa în ședința de judecată; 4)Având în vedere stadiul dezvoltării științei, *este puțin probabil ca starea cet. *****se va îmbunătăți, maladia psihică cronică de care suferă sus-numita este o boală ireversibilă, pronosticul - pe termen lung în vederea unei ameliorări semnificative sau însănătoșirii este mult mai rezervat.* Invocă că, ținând cont de prevederile legale și de situația medicală indicată supra, intervine necesitatea de a adresa prezenta cerere pentru a fi instituită măsura de_ocrotire judiciară-sub forma tutelei în privința cet. Balan Liliana. În continuare face trimitere la prevederile art. 32 și art. 65 Cod civil. Indică că, persoana fizică *****suferă de ”*Retard mental profund în urma Paraliziei Cerebrale Infantile”* care deteriorează, profund multiple funții corticale superioare, și anume memoria, gândirea, orientarea, înțelegerea, analiza, sinteza, deci funcțiile intelectual- mnestice, cognitive, psihocomportamentale și emoționale. În continuare face trimitere la prevederile art.92 Cod civil. Susțin că, potrivit Raportului de Expertiză Extrajudiciară cet. *****ca urmare a maladiei psihice cronice nu poate conștientiza acțiunile sale, nu este aptă de a exprima deliberat voința sa în aprobarea decizională, conform stării psihice necesită supraveghere și îngrijire permanentă, este strict necesar reprezentarea persoanei la încheierea actelor juridice atât patrimoniale, cât și cu caracter personal, ea având discernământ psihic abolit în totalitate. Invocă că, relevantă este și Trimiterea-Extras sub forma 027/e din 02 ianuarie 2024 cu nr. 2005030018847 emisă de către medicul Proaspăt Tatiana din cadrul Centrului Comunitar de Sănătate Mintală, care confirmă starea precară de sănătate a cet. ***** cât și diagnoza descrisă în raportul de expertiză extrajudiciară. Menționează că, cet. *****deține Certificat de încadrare în grad de dizabilitate - grad sever, cu nr. CI2339404 din 25 septembrie 2023, eliberat de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă. Face trimitere la art. 102, art.103 și art. 108 din Cod civil. Indică că, conform caracteristicii eliberate de Sectorul de Poliție nr. 8 din cadrul Inspectoratului de Poliție Râșcani, ***** la locul de trai este caracterizat pozitiv. Relevă că, cu vecinii situații de conflict nu admite și se bucură de stimă și respect. Abuz de careva vicii, nu face. La fel, invocă că, aduceri forțate la SP-8 al I.P. Rișcani al

DP ***** nu are și la evidență nu se află, precum și obiecții, observații sau plângeri în adresa cet. *****, la SP-8 al IP Rișcani al DP mun, Chișinău nu au parvenit. Susțin că, la moment de materiale compromițătoare nu se dispun. Informează că, în această ordine de idei urmează a se reține că cet. *****este sprijinită și se bucură de grija fratelui acesteia cet. ***** a.n. *****. Menționează că, acesta din urmă susține acțiunea mamei sale, ***** de a institui măsura de ocrotire cât și acordarea de ajutor zilnic și sprijin surorii cet. ***** prin urmare susțin întemeiată cerința ca cet. ***** să fie numit de către instanță tutore supleant. Invocă că, conform caracteristicii eliberate de Sectorul de Poliție nr.8 din cadrul Inspectoratului de Poliție Rîșcani, acesta domiciliază pe aceiași adresă cu persoana în privința căruia se cere instituirea măsurii de ocrotire. Relevă că, conform celor indicate în caracteristică, la locul de trai este caracterizat pozitiv. Susțin că, cu vecinii situații de conflict nu admite și se bucură de stimă și respect. Invocă că, abuz de careva vicii, nu face, precum și aduceri forțate la SP-8 al I.P. Rîșcani al DP ***** nu are și la evidență nu se află. Mai informează că, obiecții, observații sua plîngeri în adresa sa la SP-8 nu au parvenit. Comunică că, prin hotărârea din 30 mai 2013, emisă de Judecătoria Criuleni, a fost desfăcută căsătoria dintre cet. ***** și ***** și a fost stabilit domiciliul copilului minor la domiciliul mamei. La fel indică că, la 27 iulie 2013 a fost înregistrat actul de divorț, fiind eliberat la 18 decembrie 2013 de către OSC Criuleni. Indică că, tatăl biologic, cet. *****, este la curent și susține această intenție de a institui tutela, neavând careva pretenții. Susțin că, în același imobil cu petiționarii mai locuiesc, Balan Elisaveta -cumnata persoanei fizice; Balan Anastasia a.n. 2014 nepoată de frate și Balan Laurența a.n. 2020 nepoată de frate. Invocă că, ***** tatăl persoanei fizice este la curent cu acțiunea înaintată și susține, ba mai mult nu dorește instituirea unui consiliu de familie, indicând numărul de telefon- *****.

3. *În drept*, petiționarii și-a fundamentat cererea în temeiul art. art. 32, 65, 92, 103, 107, 108 și art. 112 Codul civil și art. art. 302, 303, 306, 307 Cod procedură civilă **și a solicitat** instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privința cet. ***** pe un termen de 10 ani, prin desemnarea lui ***** în calitate de tutore, iar ***** în calitate de tutore supleant.
4. *În ședința de judecată*, petiționarul ***** a solicitat admiterea cererii și instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privința cet. ***** pe un termen de 10 ani.
5. *În ședința de judecată*, petiționarul ***** a solicitat admiterea cererii și instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privința cet. ***** pe un termen de 10 ani.

6. *În ședința de judecată*, reprezentantul petiționarilor, avocatul Cotruță Artur, a solicitat admiterea cererii și instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privința cet. ***** pe un termen de 10 ani.
7. *În ședința de judecată*, persoana fizică *****s-a prezentat, însă nu a avut reacție la întrebările instanței de judecată.
8. *În ședința de judecată*, reprezentantul persoanei fizice, avocatul Cortac Nicolae, a susținut cererea privind instituirea măsurii de ocrotire judiciare, cu desemnarea tutorelui ***** și a tutorelui supleant *****, pe un termen de 10 ani.
9. *În ședința de judecată*, reprezentantul Primăriei or. *****, *****, nu s-a prezentat, a solicitat examinarea cauzei în lipsă.

Aprecierea instanței de judecată.

10. Analizând motivele cererii înaintate, explicațiile participanților la proces, examinând probele prezentate pentru dovedirea celor invocate și prevederile legale ce guvernează spața, în raport cu considerentele ce vor fi redate în continuare, instanța de judecată va admite cererea privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privința persoanei fizice ***** pe un termen de 10 ani, ca întemeiată.
11. Potrivit dispozițiilor art. 130 alin. (1) Codul de procedură civilă, ”*instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege*.”
12. În temeiul art. 239 Cod de procedură civilă, ”*Hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în ședința de judecată*.”
13. Potrivit prevederilor art. 240 alin. (1) din același Cod, ”*La deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii”, iar în conformitate cu exigențele alineatului (3) din același articol, ”Instanţa judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant şi în numele legii*.”
14. Articolul 308^{7} Cod de procedură civilă stabilește că, ”*În cadrul examinării cauzei în fond, instanţa de judecată audiază petiţionarul, persoana fizică, cu excepţia cazului cînd s-a pronunţat încheierea de a nu audia persoana, conform art. 308^{1}, precum şi ceilalţi participanţi. Cauza se examinează în şedinţă secretă, cu excepţia cazului cînd la ea pot asista alte persoane enumerate la art. 48^{30} alin. (1) din Codul civil*”

15. Din textul art. 65, alin. (1) Cod civil, reiese că ”*Persoana fizică care a atins majoratul sau care a dobîndit capacitate deplină de exerciţiu pe altă cale legală şi care, în urma unei boli mintale ori a unei deficienţe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conştientiza acţiunile sale ori exprima voinţa poate beneficia de o măsură de ocrotire, instituită în funcţie de starea sau situaţia sa*.”
16. Din conținutul art. 92 Cod Civil rezultă că, ”*Măsura de ocrotire judiciară poate fi instituită de către instanţa de judecată doar în cazul în care aceasta este necesară şi dacă persoana nu este ocrotită suficient prin aplicarea dispoziţiilor legale privind obligaţia de întreţinere a soţului şi a rudelor, privind regimul bunurilor comune ale soţilor, privind asistenţa la luarea deciziei sau prin mandatul de ocrotire în viitor a persoanei respective. Măsura de ocrotire judiciară trebuie să fie individualizată şi proporţională gradului în care, în urma unei boli mintale sau deficienţe fizice, mintale sau psihologice, persoana nu îşi poate conştientiza acţiunile ori exprima voinţa*”
17. În ședința de judecată, în baza raportului de expertiză extrajudiciară nr. 202335A0818 din 18 decembrie 2023, s-a constatat că, persoana fizică *****suferă de maladie psihică cronică: *„Retardare mental profund în urma paraliziei cerebrale infantile”*, care deteriorează profund multiple funcții corticale superioare, și anume memoria, gândirea, orientarea, înțelegerea, analiza, sinteza, deci funcțiile intelectual-mnestice, cognitive, psihocomportamentale și emoționale. Expertizatul *****ca urmare a maladiei psihice cronice nu poate conștientiza acțiunile sale, nu este apt de a exprima deliberat voința sa în aprobarea decizională, conform stării psihice necesită supraveghere și îngrijire permanentă, este strict necesar reprezentarea persoanei la încheierea actelor juridice atât patrimoniale, cât și cu caracter personal, el având discernământul psihic abolit în totalitate. Reieșind din starea psihică *****nu poate participa în ședința de judecată la momentul actual. Având în vedere stadiul dezvoltării științei, este puțin probabil ca starea acesteia se va îmbunătăți, maladia este o boală ireversibilă, pronosticul pe un termen lung în vederea unei ameliorări semnificative sau însănătoșiri este mai mult ca rezervat.
18. Potrivit art. 93 Cod Civil, ”*Măsura de ocrotire judiciară poate fi instituită în privinţa unei persoane cu capacitate deplină de exerciţiu. Cererea privind instituirea măsurii de ocrotire judiciare poate fi depusă şi în privinţa unui minor care nu are capacitate deplină de exerciţiu, dar care a împlinit vîrsta de 17 ani. În acest caz, măsura de ocrotire judiciară se va considera instituită doar din data la care persoana devine majoră*”
19. Din sensul normelor legale citate *supra*, derivă că, măsurile de ocrotire judiciară pot fi instituite doar în privința unei persoane cu capacitate deplină de exercițiu,

care a atins majoratul sau care a dobândit capacitate deplină de exercițiu pe altă cale legală şi care, în urma unei boli mintale ori a unei deficiențe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conştientiza acţiunile sale ori exprima voința poate beneficia de o măsură de ocrotire, instituită în funcție de starea sau situația sa.

20. Astfel, se reține că, în speță, cererea de instituire a măsurii de ocrotire judiciară a fost depusă cu respectarea condițiilor enunțate.
21. Potrivit art. 102 alin. (3), alin. (4) Cod Civil, ”*În privința persoanei care, în temeiul dispoziţiilor art. 65 alin. (1), trebuie să fie reprezentată în mod continuu poate fi instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei. Tutela se instituie doar dacă nici prin ocrotirea provizorie şi nici prin curatelă nu se va putea asigura ocrotirea suficientă a persoanei*.”
22. Sub auspiciile art. 103 Cod Civil, se reține că ”*Instanţa de judecată stabileşte termenul pentru care se instituie măsura de ocrotire judiciară sub forma curatelei sau tutelei, care poate fi de maximum 5 ani. Prin derogare de la alin. (1), în cazul instituirii tutelei, instanța de judecată, în baza raportului de expertiză psihiatrică care confirmă că, avînd în vedere stadiul dezvoltării ştiinţei, nu există semne vădite că starea persoanei se va îmbunătăți, poate stabili, prin hotărîre motivată, un termen de pînă la 10 ani*.”
23. În baza raportului de expertiză extrajudiciară, s-a reținut că, reieșind din stadiul dezvoltării științei, este puțin probabil că starea persoanei *****se va îmbunătăți, pronosticul pe termen lung în vederea unei ameliorări semnificative sau însănătoșiri este mai mult ca rezervat.
24. S-a constatat că, persoana fizică *****se află în grija mamei sale, ***** și a fratelui, *****, aceștia locuind împreună cu Balan Elisaveta, soția petiționarului ***** și fiicele acestuia, Balan Anastasia și Balan Laurența, în bunul imobil, situat în or. *****, str. Porumbița 4.
25. De asemenea, s-a stabilit că, tatăl biologic al persoanei fizice ***** cet. *****, este la curent și susține cererea privind instituirea tutelei în privința lui ***** neavând careva pretenții.
26. În cadrul ședinței de judecată, persoana fizică *****nu a avut reacție la întrebările instanței, prin urmare, a fost imposibil de a constata dorinţele şi sentimentele persoanei fizice privind cererea supusă examinării.
27. Conform dispozițiilor art. 106 alin. (1) Cod Civil, ”*Sarcina curatelei şi tutelei poate fi îndeplinită doar de persoana care nu se află în una din incompatibilitățile prevăzute la art. 55 alin. (4*).”
28. Conform dispozițiilor de la art. 55 alin. (4) Cod civil, ”*Nu poate fi tutore sau curator: a) minorul; b) persoana supusă unei măsuri de ocrotire judiciare; c) cel decăzut din drepturile părinteşti; d) cel declarat incapabil de a fi tutore sau*

curator din cauza stării de sănătate; f) cel căruia i s-a restrîns exerciţiul unor drepturi politice sau civile, fie în temeiul legii, fie prin hotărîre judecătorească, precum şi cel cu rele purtări; g) cel ale cărui interese vin în conflict cu interesele minorului pus sub tutelă sau curatelă; h) cel înlăturat prin act autentic sau prin testament de către părintele care exercita singur, în momentul morţii, ocrotirea părintească; i) cel căruia i s-a revocat calitatea de tutore, curator sau ocrotitor provizoriu din culpa sa; j) cel care se află în relaţii de muncă cu instituţia în care este internată persoana asupra căreia se instituie tutela sau curatela; k) cel care suferă de alcoolism cronic sau de narcomanie; l) cel care nu are domiciliul pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția rudei minorului de până la gradul al IV-lea inclusiv; m) cel care nu este rudă cu minorul de până la gradul al IV-lea inclusiv sau nu a stabilit relații apropiate cu acesta.

29. Analizând circumstanțele de fapt ale speței în coraport cu normele legale citate, instanța de judecată constată că, ***** și ***** nu cad sub incidența incompatibilităților stabilite la art. 55 alin. (4) Cod civil, întrunind condițiile stabilite de lege pentru a fi desemnat în această calitate de tutore.
30. Potrivit art. 112 Cod civil ” *Instanţa de judecată poate, dacă consideră necesar şi sub rezerva împuternicirilor consiliului de familie, dacă acesta există, să desemneze un curator supleant sau, după caz, un tutore supleant. Dacă curatorul sau tutorele este părinte sau rudă a persoanei ocrotite pe o linie colaterală, curatorul supleant sau, după caz, tutorele supleant se desemnează, după posibilitate, din cealaltă linie colaterală. Dacă niciun membru al familiei şi nicio persoană apropriată nu poate fi curator supleant sau tutore supleant, instanţa de judecată poate desemna un ocrotitor autorizat. Curatorul supleant sau, după caz, tutorele supleant supraveghează actele juridice încheiate de curator sau, după caz, de tutore în vederea exercitării măsurii de ocrotire şi informează fără întîrziere autoritatea tutelară dacă se constată încălcări în exercitarea acesteia. În caz contrar, el va fi obligat să repare prejudiciul cauzat persoanei ocrotite. Curatorul supleant sau, după caz, tutorele supleant asistă sau, după caz, reprezintă persoana ocrotită dacă interesele ei contravin intereselor curatorului sau, după caz, tutorelui ori dacă curatorul sau tutorele nu pot să o asiste sau să o reprezinte din cauza limitei împuternicirilor lor. Calitatea de curator supleant şi de tutore supleant încetează în momentul încetării calităţii de curator şi, respectiv, de tutore. Curatorul supleant şi tutorele supleant sînt obligaţi să ceară substituirea curatorului sau, după caz, a tutorelui în caz de încetare a calităţii acestuia. În caz contrar, el va fi obligat să repare prejudiciul cauzat persoanei ocrotite*.”
31. Așa fiind, întreaga argumentație duce cu evidență la concluzia de a admite integral cererea înaintată de petiționarii ***** și *****.

32. În conformitate cu art. 308^{11} alin. (2), alin. (3) Cod de procedură civilă ”*La instituirea măsurii de ocrotire judiciare, instanţa de judecată, obligatoriu, se pronunţă cu privire la privarea dreptului la vot stabilit de Codul electoral. Persoana este privată de dreptul la vot dacă nu întruneşte unul sau mai multe din următoarele criterii: a) persoana înţelege informaţiile relevante pentru decizia pe care trebuie să o ia; b) persoana apreciază implicaţiile acestor informaţii pentru propria ei situaţie; c) persoana are capacitatea de a compara opţiunile disponibile; d) persoana poate alege opţiunea dorită. Hotărîrea definitivă a instanţei de judecată prin care persoana este privată de dreptul la vot, precum şi hotărîrea definitivă de ridicare a interdicţiei de a vota se aduc la cunoştinţa Comisiei Electorale Centrale*.”
33. Din materialul probator, potrivit explicațiilor petiționarului, reieșind din concluziile raportului de expertiză extrajudiciară anexat, se conchide că persona fizică *****nu întrunește unul sau mai multe din criteriile reglementate la lit. a), lit. b), lit. c), lit. d) din art. 308^{11} Cod de procedură civilă, prin urmare, persoana fizică *****va fi privată de dreptul la vot.
34. În conformitate cu art. art. 236, 238-241, 308^{7}, 308^{12} Cod de procedură civilă, instanța de judecată

hotărăște:

Se admite cererea petiționarilor ***** prin intermediul reprezentantului, avocatul Cotruță Artur, persoane interesate Primăria or. *****, *****, privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privința persoanei fizice ***** ca întemeiată.

Se instituie măsura de ocrotire judiciară sub formă de tutelă pe un termen de 10 (zece) ani asupra persoanei fizice ***** născut la *****IDNP: *****.

Se desemnează în calitate de tutore a persoanei fizice ***** mama acesteia, *****, născută la *****, IDNP: *****.

Se desemnează în calitate de tutore supleant a persoanei fizice ***** fratele acesteia, *****, născut la *****, IDNP: *****.

Se privează de dreptul la vot persoana fizică ***** născut la *****IDNP: *****.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău, în termen de 30 zile de la pronunțare, în condițiile stipulate în art.art.308^{13}, 308^{14} Cod de procedură civilă, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Russu Natalia